

Prečišćeni tekst Zakona o šemama kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o šemama kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Službeni list Crne Gore", br. 022/17 od 03.04.2017),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane odredbe o inspekcijskom nadzoru ("Službeni list Crne Gore", br. 084/24 od 06.09.2024),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šemama kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Službeni list Crne Gore", br. 140/25 od 01.12.2025), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O ŠEMAMA KVALITETA POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

("Službeni list Crne Gore", br. 022/17 od 03.04.2017, 084/24 od 06.09.2024, 140/25 od 01.12.2025)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom propisuje se način i postupak utvrđivanja šema kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i ocjenjivanje usaglašenosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa specifikacijom tih proizvoda.

Vrste šema kvaliteta

Član 2

(1) Šeme kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda su:

- oznaka porijekla;
- geografska oznaka;
- oznaka garantovano tradicionalnih specijaliteta;
- oznaka viši kvalitet;
- oznaka planinski proizvod; i
- oznaka sa moje farme.

(2) Radi sprečavanja dovođenja potrošača u zabludu o porijeklu, prirodi ili bitnim osobinama proizvoda, šemama kvaliteta ograničava se upotreba nekih imena/naziva/oznaka hrane i pića za određene proizvode.

Primjena zakona

Član 3

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na:

1) oznake porijekla i geografske oznake:

a) poljoprivrednih proizvoda namijenjenih ishrani ljudi:

- svježe meso i nus proizvode klanja;
- mesni proizvodi (kuvani, soljeni, dimljeni);
- sir;
- drugi proizvodi životinjskog porijekla (jaja, med i različiti mliječni proizvodi osim maslaca);
- ulja i masti (maslac, margarin i ulja);
- voće, povrće i žitarice (neprerađene ili prerađene);
- svježa riba, mekušci, rakovi i njihovi proizvodi;
- začini;
- vinsko sirće;

b) poljoprivrednih proizvoda koji nijesu namijenjeni ishrani ljudi:

- sijeno;
- esencijalna, odnosno eterična ulja;
- pluta;
- cochineal boja (sirovina životinjskog porijekla);
- cvijeće i ukrasno bilje;
- vuna;
- pruće;
- trljani lan;
- pamuk;
- koža;
- krzno;
- perje.

c) prehrambenih proizvoda:

- pivo;
- čokolada i čokoladni proizvodi;
- napici proizvedeni od biljnih ekstrakta;
- hljeb, keks, kolači, poslastičarski i drugi pekarski proizvodi;
- prirodne gume i smole;
- senf;
- tjestenine;
- so.

2) oznake garantovano tradicionalnih specijaliteta:

- pivo;
- čokolada i čokoladni proizvodi;
- slatkiši, hljeb, peciva, kolači, keks i ostali pekarski proizvodi;
- tjestenina (kuvana ili nekuvana, punjena ili prazna);
- gotova jela;
- napici proizvedeni od biljnih ekstrakta;
- so.

3) oznake viši kvalitet, oznake planinski proizvod i oznake sa moje farme.

(2) Ovaj zakon ne primjenjuje se na alkoholna pića, aromatizovana vina i proizvode od grožđa i vina, osim vinskog sirćeta.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi, upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) označavanje je svaka riječ, pojedinost, žig, robna marka, slikovni prikaz ili znak koji se odnosi na prehrambeni proizvod, koji se nalazi na pakovanju, dokumentaciji, obavještenju, deklaraciji, prstenu ili omotu, koji prate ili se odnose na taj prehrambeni proizvod;
- 2) posebna karakteristika proizvoda je posebno svojstvo proizvodnje po kojima se proizvod jasno razlikuje od ostalih sličnih proizvoda iste kategorije;
- 3) faza proizvodnje je proizvodnja, prerada ili izrada;
- 4) prerađeni proizvod je prehrambeni proizvod koji nastaje preradom neprerađenih proizvoda, koji može da sadrži sastojke koji su potrebni za njihovu proizvodnju ili za davanje posebnih karakteristika;
- 5) osnovna sirovina je sirovina od koje potiču glavne karakteristike proizvoda i koja čini najveći udio u proizvodnji poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda;
- 6) primarna proizvodnja je biljna proizvodnja i uzgoj životinja do faze prerade.

II. ŠEME KVALITETA POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

Oznaka porijekla i geografska oznaka

Član 5

- (1) Oznaka porijekla je naziv regiona, određenog mjesta ili u izuzetnim slučajevima države koja se koristi za označavanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:
 - koji potiče iz tog regiona, odnosno iz tog mjesta ili države;
 - čiji je kvalitet ili karakteristike isključivo ili bitno uslovljen prirodnim i ljudskim faktorima određene geografske sredine;
 - čija se proizvodnja, prerada i priprema odvijaju na određenom geografskom području.
- (2) Geografska oznaka je naziv regiona, određenog mjesta ili u izuzetnim slučajevima države koja se koristi za označavanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda:
 - koji potiče iz tog regiona, odnosno iz tog mjesta ili države;
 - koji ima specifičan kvalitet, reputaciju ili druge karakteristike koje se mogu pripisati njegovom geografskom porijeklu;
 - čija se proizvodnja i/ili prerada i/ili priprema odvija u određenom geografskom području.
- (3) U slučaju oznake porijekla, hrana za životinje mora da bude u cjelini iz određenog geografskog područja.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, hrana za životinje može da potiče i izvan geografskog područja, s tim da ne smije da prelazi 50% suve materije na godišnjem nivou i da nema uticaj na kvalitet proizvoda.

Nadležnosti u oblasti šema kvaliteta

Član 5a

Organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo):

- 1) kreira politiku u oblasti šema kvaliteta;
- 2) uspostavlja i vodi registre i evidencije u skladu sa ovim zakonom;
- 3) sarađuje sa međunarodnim organizacijama i nadležnim organima drugih država u oblasti šema kvaliteta; i
- 4) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Organ uprave nadležan za poslove bezbjednosti hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (u daljem tekstu: Uprava):

- 1) priprema stručne osnove za donošenje propisa za izvršavanje ovog zakona;
- 2) sprovodi procedure i postupke radi obezbjeđivanja efikasnosti i pravilnog sprovođenja službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti;
- 3) donosi godišnji plan kontrole u skladu sa ovim zakonom;
- 4) priprema i sprovodi procedure radi obezbjeđivanja nepristrasnosti, kvaliteta i konzistentnosti službenih kontrola;
- 5) priprema i sprovodi procedure radi obezbjeđenja da nadležni inspektori koji sprovode službene kontrole nijesu u konfliktu interesa;
- 6) sprovodi godišnje programe obuka za nadležne inspektore koji sprovode službene kontrole;
- 7) razmjenjuje relevantne informacije o rezultatima sprovedenih kontrola i drugim neophodnim informacijama u cilju kontrole subjekta, sa Ministarstvom;
- 8) priprema program monitoringa proizvođača uključenih u registre u skladu sa ovim zakonom i drugim relevantnim propisima.

Generični nazivi, homonimi i žigovi

Član 6

- (1) Generični naziv je naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je i ako se odnosi na mjesto ili region gdje je proizvod prvobitno proizveden ili stavljen na tržište, postao uobičajeni naziv nekog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (2) Generični naziv ne može se registrovati kao oznaka porijekla ili geografska oznaka.
- (3) Pri utvrđivanju da li je jedan naziv postao generičan uzimaju se u obzir svi faktori, a naročito postojeća situacija u područjima potrošnje.

- (4) Oznaka porijekla ili geografska oznaka ne može se registrovati kada je u suprotnosti sa nazivom biljne sorte ili rase životinja koja može dovesti potrošača u zabludu u pogledu stvarnog porijekla proizvoda.
- (5) Homonimni naziv je identičan naziv dva ili više mjesta odakle proizvod potiče.
- (6) Naziv koji je u potpunosti ili dijelom homoniman sa nazivom koji je registrovan u skladu sa ovim zakonom registrovaće se uz poštovanje lokalne i tradicionalne upotrebe tog naziva i stvarnog rizika od zablude potrošača u pogledu porijekla proizvoda.
- (7) Homonimni naziv neće se registrovati ako dovodi potrošača u zabludu da proizvod potiče sa neke druge teritorije, čak i ako je takav naziv precizan u pogledu stvarnog područja, regiona ili mjesta porijekla tog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (8) Upotreba registrovanog homonimnog naziva mora biti takva da obezbijedi adekvatno razlikovanje u praksi između homonima koji je naknadno registrovan i naziva koji je već u registru, uzimajući u obzir potrebu da se prema proizvođačima postupa na nepristrasan način i da se potrošači ne dovode u zabludu.
- (9) Oznaka porijekla ili geografska oznaka neće se registrovati ukoliko bi to registrovanje, zbog reputacije i dužine upotrebe žiga, moglo dovesti potrošače u zabludu o pravom porijeklu proizvoda.

Specifikacija proizvoda

Član 7

- (1) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvodi mogu se označavati registrovanom oznakom porijekla ili registrovanom geografskom oznakom ako ispunjavaju uslove iz specifikacije proizvoda.
- (2) Specifikacija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:
 - 1) naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji čini oznaka porijekla ili geografska oznaka koja se koristi u trgovini ili svakodnevnom govoru, na jezicima koji se koriste ili su se koristili kroz istoriju za opis određenog proizvoda u određenom geografskom području;
 - 2) opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, uključujući opis sirovine u smislu osnovnih fizičkih, hemijskih, mikrobioloških ili organoleptičkih karakteristika tog proizvoda, prema potrebi;
 - 3) prostorno definisanje geografskog područja i detaljne podatke o ispunjavanju uslova iz člana 5 st. 1 i 2 ovog zakona, prema potrebi;
 - 4) dokaz da poljoprivredni ili prehrambeni proizvod potiče iz prostorno definisanog geografskog područja iz člana 5 st. 1 ili 2 ovog zakona, u zavisnosti od oznake;
 - 5) opis metode za dobijanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, opis autentičnih i nepromjenljivih lokalnih metoda prema potrebi, kao i informacije o pakovanju, ukoliko podnosilac zahtjeva utvrdi i obrazloži zbog čega se pakovanje mora obavljati u prostorno definisanom geografskom području da bi se sačuvao kvalitet ili obezbijedilo porijeklo ili kontrola;
 - 6) detaljne podatke o:
 - vezi između kvaliteta ili karakteristika poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i geografskog porijekla iz člana 5 stav 1 ovog zakona, ili
 - vezi između specifičnog kvaliteta, reputacije ili drugih karakteristika poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i geografskog porijekla iz člana 5 stav 2 ovog zakona;
 - 7) naziv i sjedište sertifikacionog tijela koje provjerava usaglašenost proizvoda sa specifikacijom i njegove zadatke;
 - 8) posebna pravila označavanja poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda;
 - 9) druge zahtjeve utvrđene posebnim propisima.
- (3) Bliži sadržaj i obrazac specifikacije i dokumentacija koja se prilaže uz specifikaciju proizvoda propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake

Član 8

- (1) Zahtjev za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake može podnijeti samo udruženje proizvođača, odnosno prerađivača koje proizvodi ili prerađuje poljoprivredne ili prehrambene proizvode (u daljem tekstu: udruženje).
- (2) Udruženje se osniva radi:
 - 1) razvoja specifikacije proizvoda i pružanja podrške članovima udruženja;

- 2) obezbjeđivanja zaštite oznake porijekla ili geografske oznake i prava intelektualne svojine koja su sa njom povezana u skladu sa zakonom, a naročito da bi se spriječile ili suzbile marketinške aktivnosti koje narušavaju ili bi mogle da naruše ugled ili vrijednost oznake porijekla ili geografske oznake;
 - 3) usaglašavanja sa održivim praksama, bez obzira na to jesu li uključene u specifikaciju proizvoda ili su dio posebne inicijative, uključujući mehanizme za provjeru usklađenosti sa tim praksama;
 - 4) preduzimanja mjera za poboljšanje rezultata oznake porijekla ili geografske oznake, u pogledu životne sredine, socijalne i poljoprivredne održivosti, uključujući:
 - razvoj, organizaciju i sprovođenje zajedničkih marketinških i promotivnih kampanja;
 - širenje informacija i promotivne aktivnosti čiji je cilj informisanje potrošača o svojstvima proizvoda označenih oznakom porijekla ili geografskom oznakom, uključujući razvoj turističkih usluga na relevantnom geografskom području;
 - sprovođenje analiza poljoprivrednih, socijalnih ili rezultata zaštite životne sredine, proizvodnje, nutritivnog profila i organoleptičkog profila proizvoda označenih oznakom porijekla ili oznakom geografskog porijekla;
 - širenje informacija o oznaci porijekla ili geografskoj oznaci, odgovarajućim skraćenicama, oznakama i znacima; i
 - savjetovanje, osposobljavanje i širenje smjernica o najboljoj praksi za proizvođače, između ostalog o održivim praksama, naučno-tehničkom napretku, digitalizaciji, rodno osviještenoj politici i rodnoj ravnopravnosti te podizanju svijesti među potrošačima;
 - 5) sprečavanja zloupotrebe proizvoda označenih oznakom porijekla ili geografskom oznakom na tržištima koji nijesu u skladu sa specifikacijom proizvoda praćenjem i provjerom upotrebe oznake porijekla ili geografske oznake na unutrašnjem tržištu i na tržištima drugih zemalja na kojima su oznake porijekla ili geografske oznake zaštićene;
 - 6) preduzimanja mjera za povećanje vrijednosti proizvoda i prema potrebi preduzimanja koraka radi sprečavanja ili suzbijanja mjera ili poslovnih praksi koje jesu ili bi mogle biti štetne za reputaciju i vrijednost njihovih proizvoda, uključujući obezvrjeđujuće tržišne prakse i cijene.
- (3) Članovi udruženja mogu biti i drugi proizvođači drugih poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda.
- (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana, zahtjev za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake može podnijeti fizičko ili pravno lice, ako:
- 1) dokaže da je jedini proizvođač ili prerađivač određenog proizvoda u određenom geografskom području, i/ili
 - 2) da to geografsko područje posjeduje karakteristike koje ga značajno razlikuju od susjednih područja ili su svojstva proizvoda različita od proizvoda proizvedenih u susjednim područjima.
- (5) Udruženje je dužno da vrši unutrašnju kontrolu nad proizvodnjom ili preradom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom porijekla ili geografskom oznakom.
- (6) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži: naziv i adresu podnosioca zahtjeva, oznaku porijekla ili geografsku oznaku čija se registracija traži.
- (7) Uz zahtjev za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake podnosi se:
- 1) specifikacija iz člana 7 ovog zakona;
 - 2) jedinstveni dokument koji sadrži:
 - glavne elemente specifikacije: naziv i opis proizvoda, posebna pravila koja se odnose na pakovanje i označavanje i precizno definisan prostor geografskog područja, prema potrebi;
 - opis veze između proizvoda i geografske sredine ili geografskog porijekla iz člana 5 st. 1 i 2 ovog zakona i specifične elemente opisa proizvoda ili metode proizvodnje koje potvrđuju tu povezanost, prema potrebi.
 - 3) dokument o internim pravilima, unutrašnjim kontrolama i procedurama udruženja.
- (8) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može se podnijeti samo za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake.
- (9) Način podnošenja zahtjeva za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake, obrazac jedinstvenog dokumenta iz stava 6 tačka 2 ovog člana i bliže uslove za rad udruženja propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za registraciju

Član 9

- (1) Zahtjev za registraciju oznake porijekla ili geografske oznake podnosi se Ministarstvu.

- (2) Ispunjenost uslova za registraciju oznake porijekla ili geografske oznake utvrđuje komisija za sprovođenje postupka registracije oznake porijekla ili geografske oznake poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (u daljem tekstu: Komisija) na osnovu podnijetog zahtjeva i dokumentacije, koju obrazuje Ministarstvo.
- (3) Komisija vrši provjeru urednosti zahtjeva u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Ukoliko zahtjev za registraciju nije uredan, Komisija obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.
- (5) Ako podnosilac zahtjeva za registraciju u roku iz stava 4 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo, na predlog Komisije, rješenjem odbija zahtjev za registraciju oznake.
- (6) Uredan zahtjev iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (7) Specifikacija proizvoda i jedinstveni dokument objavljuju se na internet stranici Ministarstva.

Prigovor na zahtjev za registraciju

Član 10

- (1) Pravno ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koje ima pravni interes, može podnijeti obrazložen prigovor na zahtjev za registraciju oznake porijekla ili geografske oznake.
- (2) Prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu u roku od 30 dana od dana objavljivanja zahtjeva u "Službenom listu Crne Gore".
- (3) Prigovor iz stava 1 ovog člana prihvata se, ako:
 - 1) je podniet u propisanom roku;
 - 2) je ukazano da oznaka porijekla ili geografska oznaka čija se registracija zahtjevom traži ne ispunjava uslove za registraciju u skladu sa članom 5 ovog zakona;
 - 3) je ukazano da bi registracija predloženog naziva bila u suprotnosti sa članom 6 st. 4, 6 i 7 ovog zakona;
 - 4) je ukazano da bi se registracijom predloženog naziva ugrozilo postojanje potpuno ili djelimično istog naziva ili žiga ili postojanje proizvoda koji su zastupljeni na tržištu najmanje pet godina prije dana objavljivanja zahtjeva u "Službenom listu Crne Gore";
 - 5) sadrži informacije iz kojih se može zaključiti da je naziv za koji se traži registracija generičan u skladu sa članom 6 ovog zakona.
- (4) Način podnošenja prigovora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po prigovoru

Član 11

- (1) Osnovanost prigovora na zahtjev za registraciju oznake porijekla ili geografske oznake utvrđuje Komisija.
- (2) Ako nije podniet nijedan prigovor u roku iz člana 10 stav 2 ovog zakona, Komisija predlaže Ministarstvu donošenje rješenja o registraciji oznake porijekla ili geografske oznake.
- (3) Ako je prigovor podniet u skladu sa članom 10 ovog zakona, Komisija poziva zainteresovane strane da se dogovore.
- (4) Ukoliko zainteresovane strane ne postignu dogovor, Komisija predlaže Ministarstvu prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za registraciju, odnosno dalje postupanje po zahtjevu za registraciju, uvažavajući mišljenja podnosioca zahtjeva i podnosioca prigovora o čemu Ministarstvo donosi rješenje.
- (5) Oznake porijekla registruju se upisom u registar oznaka porijekla, a geografske oznake u registar geografskih oznaka rješenjem Ministarstva.

Registar oznaka porijekla i Registar geografskih oznaka

Član 12

- (1) Na osnovu rješenja iz člana 11 st. 2 i 4 ovog zakona, oznake porijekla upisuju se u Registar oznaka porijekla, a registrovane geografske oznake u Registar geografskih oznaka.
- (2) Registre iz stava 1 ovog člana vodi Ministarstvo.
- (3) Sadržaj i način vođenja registara iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Priznata udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka

Član 12a

- (1) Ministarstvo može primijeniti sistem priznavanja udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka na udruženja proizvođača čiji članovi proizvode proizvod označen oznakom porijekla ili geografskom oznakom ili na udruženja proizvođača koja proizvode određene kategorije proizvoda označenih oznakama porijekla ili geografskim oznakama.
- (2) Udruženja čije su oznake porijekla ili geografske oznake upisane u skladu sa članom 12 stav 1 ovog zakona smatraju se priznatim udruženjima proizvođača.
- (3) Udruženja čije oznake porijekla ili geografske oznake nijesu upisane u skladu sa članom 12 stav 1 ovog zakona priznaje se ako ispunjava sljedeće uslove:
 - imaju svojstvo pravnog lica koje se stiče upisom u Centralni registar privrednih subjekata;
 - imaju definisanu specifikaciju proizvoda u skladu sa članom 7 ovog zakona;
 - imaju statut, pravila interne kontrole i pravila unutrašnjeg funkcionisanja;
 - pridržavaju se principa unutrašnjeg funkcionisanja utvrđenih pravila interne kontrole i pravila unutrašnjeg funkcionisanja;
 - ostvaruju ciljeve iz člana 8 ovog zakona;
 - minimalni udio članova među proizvođačima proizvoda koji ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda veći je od 50%; ili
 - minimalni udio članova među proizvođačima proizvoda koji ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda i minimalni udio u obimu ili vrijednosti tržišta proizvodnje veći je od 50%.
- (4) Udruženje iz stava 3 ovog člana priznaje Ministarstvo rješenjem, na osnovu podnijetog zahtjeva udruženja.
- (5) Postupanje po zahtjevu za priznavanje vrši se u skladu sa čl. 9 i 10 ovog zakona.
- (6) Priznato udruženje proizvođača upisuje se u registre iz člana 12 stav 1 ovog zakona.
- (7) Ako je udruženje proizvođača priznato, jedino je koje ima pravo:
 - 1) izvršavati zadatke iz člana 8 ovog zakona u ime svih proizvođača koji proizvode proizvod označen dotičnom oznakom porijekla ili geografskom oznakom, ne dovodeći u pitanje pravo pojedinačnih proizvođača da djeluju kako bi branili svoje interese;
 - 2) primiti obavještenje od proizvođača prepakovane hrane o upotrebi oznake porijekla ili geografske oznake kao sastojka u nazivu prepakovane hrane, i odlučiti da li će odobriti ili odbiti upotrebu oznake, kao i pravila korišćenja dotične oznake;
 - 3) prijaviti se za odobrenje izmjene specifikacije proizvoda u skladu sa članom 14 ovog zakona;
 - 4) podnijeti zahtjev za ukidanje rješenja o registraciji u skladu sa članom 15 ovog zakona.
 - 6) iz člana 8 stav 2 tač. 1 i 4 ovog zakona, ako se učinak tih zadataka odnosi na sve proizvođače proizvoda označenog dotičnom oznakom porijekla ili geografskom oznakom;
 - 7) iz člana 8 stav 2 tač. 2, 5 i 6 ovog zakona, ako se te zadatke obavljaju na međunarodnom, nacionalnom ili regionalnom nivou, ne dovodeći u pitanje mogućnost da proizvođači proizvoda označenog dotičnom oznakom porijekla ili geografskom oznakom te zadatke obavljaju na lokalnom nivou.
- (8) Bliže uslove za priznavanje udruženja proizvođača, obrazac zahtjeva za priznavanje i način rada priznatih udruženja propisuje Ministarstvo.

Udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka i priznata udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka

Član 12b

- (1) Udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka i priznata udruženja proizvođača oznaka porijekla ili geografskih oznaka mogu obavljati i sljedeće zadatke:
 - učestvovati u savjetodavnim tijelima;
 - razmjenjivati informacije sa institucijama u vezi sa politikom u području oznaka porijekla ili geografskim oznakama;
 - davati prijedloge za unapređenje razvoja politika u području oznaka porijekla ili geografskih oznaka, posebno u pogledu održivosti, borbe protiv prevara i krivotvorenja, stvaranja vrijednosti među poljoprivrednim proizvođačima, pravila tržišnog nadmetanja i ruralnog razvoja;
 - promovisati i širiti najbolje prakse među proizvođačima o politikama u području oznaka porijekla ili geografskih oznaka;
 - učestvovati u mjerama promocije.

- (2) Udruženja i priznata udruženja dužna su da najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu dostave Ministarstvu godišnji izvještaj o sprovedenim aktivnostima i planom budućih aktivnosti.
- (3) Sadržaj i način podnošenja izvještaja iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Održivost

Član 12c

- (1) Udruženje proizvođača ili priznato udruženje proizvođača treba da uspostave održive prakse koje se koriste u proizvodnji proizvoda označenih oznakom porijekla ili geografskim oznakama ili u obavljanju drugih aktivnosti na koje se primjenjuje jedna obaveza predviđena u specifikaciji proizvoda ili više njih.
- (2) Održiva praksa je praksa koja doprinosi ostvarivanju socijalnih, ciljeva zaštite životne sredine ili poljoprivrednih ciljeva i to:
 - 1) ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje tim promjenama, održiva upotreba okruženja, vode i zemlje i njihova zaštita, smanjenje rasipanja hrane, sprečavanje i kontrola onečišćenja, te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosistema;
 - 2) proizvodnja poljoprivrednih proizvoda na načine kojima se smanjuje upotreba pesticida i upravlja rizicima koji proizlaze iz njihove upotrebe ili kojom se smanjuje opasnost od antimikrobne otpornosti u poljoprivrednoj proizvodnji;
 - 3) dobrobit životinja;
 - 4) pravedan prihod za proizvođače, diverzifikacija aktivnosti, razvoj lokalne poljoprivredne proizvodnje te vrednovanje ruralne strukture i lokalnog razvoja;
 - 5) očuvanje radnih mjesta u poljoprivredi privlačenjem i podrškom mladih proizvođača i novih proizvođača proizvoda koji imaju koristi od zaštićene oznake porijekla ili geografske oznake;
 - 6) poboljšanje radnih i sigurnosnih uslova u poljoprivrednim i prerađivačkim djelatnostima.
- (3) Ako udruženje ili priznato udruženje uspostavi održive prakse iz stava 1 ovog člana, te prakse postaju sastavni dio specifikacija proizvoda.
- (4) Udruženje ili priznato udruženje treba da sačini i redovno ažurira izvještaj o održivosti koji sadrži opis uspostavljenih praksi održivosti koje se primjenjuju u proizvodnji proizvoda, opis načina na koji metoda proizvodnje utiče na održivost u smislu zaštite životne sredine, socijalnih ili poljoprivrednih ciljeva ili zaštite dobrobiti životinja.
- (5) Izvještaj o održivosti iz stava 4 ovog člana dostavlja se Ministarstvu, koje ga objavljuje na svojoj internet stranici.

Korišćenje oznake porijekla i geografske oznake

Član 13

- (1) Registrovanu oznaku porijekla ili geografsku oznaku može koristiti proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, ako proizvod ispunjava uslove iz odgovarajuće specifikacije.
- (2) Nakon registracije oznaka iz stava 1 ovog člana i nakon sprovedenog postupka ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa specifikacijom u skladu sa članom 63 ovog zakona, proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, dužan je da podnese zahtjev za upis u evidenciju korisnika registrovanih oznaka porijekla ili evidenciju korisnika registrovanih geografskih oznaka.
- (3) Upis u evidencije iz stava 2 ovog člana, vrši se rješenjem Ministarstva.
- (4) Proizvođač ili prerađivač poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda brisaće se iz evidencije iz stava 2 ovog člana, ako prestane da ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda.
- (5) Obrazac zahtjeva za upis u evidenciju korisnika registrovanih oznaka porijekla i korisnika geografskih oznaka, sadržaj i način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Izmjena specifikacije proizvoda

Član 14

- (1) Udruženje koje je podnijelo zahtjev za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake ili ovlašćeni korisnik registrovane oznake porijekla ili geografske oznake, može zahtijevati izmjenu specifikacije proizvoda, naročito radi prihvatanja naučno-tehnoloških dostignuća ili redefinisanja geografskog područja iz člana 7 stav 2 tačka 3 ovog zakona.

- (2) Zahtjev za izmjenu specifikacije proizvoda koji sadrži opis i razloge predloženih izmjena podnosi se Ministarstvu.
- (3) Na postupak po zahtjevu za izmjenu specifikacije koja obuhvata veće izmjene jedinstvenog dokumenta primjenjuju se odredbe čl. 8 do 12 ovog zakona.
- (4) Ukoliko se zahtjevom traže manje izmjene specifikacije, Komisija razmatra zahtjev bez primjene postupka iz čl. 10 i 11 ovog zakona, a u slučaju da je zahtjev osnovan, Ministarstvo ga objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".
- (5) Manjom izmjenom specifikacije oznake porijekla i geografske oznake ne smatra se izmjena koja:
 - se odnosi na ključna obilježja proizvoda;
 - utiče na vezu između kvaliteta ili karakteristika proizvoda, specifičnog kvaliteta, reputacije i geografskog područja;
 - uključuje promjenu naziva ili bilo kog dijela naziva proizvoda;
 - utiče na određeno geografsko područje;
 - predstavlja povećanje ograničenja u prometu proizvodom ili njegovim sirovinama.
- (6) Kada izmjene specifikacije ne podrazumijevaju izmjenu jedinstvenog dokumenta, Ministarstvo na predlog Komisije donosi rješenje o odobravanju predloženih izmjena.
- (7) Kada izmjena podrazumijeva privremenu promjenu specifikacije, koja je rezultat sprovođenja obaveznih sanitarnih ili fitosanitarnih mjera nadležnih državnih organa, podnosilac zahtjeva dostavlja obavještenje o privremenoj izmjeni Ministarstvu koje na predlog Komisije, donosi rješenje o privremenoj promjeni specifikacije.
- (8) Način podnošenja zahtjeva za izmjenu specifikacije proizvoda i obrazac obavještenja iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ukidanje rješenja o registraciji oznake porijekla ili geografske oznake

Član 15

- (1) Rješenje o registraciji oznake porijekla, odnosno geografske oznake ukinuće se ako se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda utvrdi da proizvod ne ispunjava uslove iz specifikacije, odnosno da neće obezbijediti kontinuirano ispunjavanje uslova iz specifikacije proizvoda i kada najmanje sedam godina nijedan proizvod zaštićen oznakom porijekla ili geografskom oznakom nije stavljen na tržište.
- (2) Zahtjev za ukidanje rješenja iz stava 1 ovog člana, Ministarstvu može podnijeti fizičko ili pravno lice koje ima pravni interes, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.
- (3) Pravosnažno rješenje o ukidanju rješenja o registraciji oznake porijekla ili geografske oznake objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Zabranjeno je nakon ukidanja rješenja o registraciji oznake porijekla, odnosno geografske oznake koristiti oznaku porijekla, odnosno geografsku oznaku.
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo briše registrovanu oznaku porijekla, odnosno geografsku oznaku iz registara iz člana 12 ovog zakona.
- (6) Obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zaštita oznaka

Član 16

- (1) Registrovana oznaka porijekla ili geografska oznaka zaštićene su od:
 - 1) direktne ili indirektno komercijalne upotrebe registrovane oznake za poljoprivredne ili prehrambene proizvode koji nijesu obuhvaćeni registracijom, ako se ti proizvodi mogu uporediti sa proizvodima registrovanim pod tim nazivom ili ukoliko se upotrebom tog naziva eksploatiše reputacija registrovane oznake;
 - 2) zloupotrebe, imitacije ili evociranja, čak i ako je pravo porijeklo proizvoda naznačeno ili naziv proizvoda preveden ili ako ga prate izrazi: "stil", "tip", "metod", "proizvodi se u", "imitacija" ili slično, uključujući slučajeve kada se ti proizvodi koriste kao sastojci;
 - 3) lažne oznake ili oznake koja dovodi u zabludu u pogledu porijekla, prirode ili bitnih osobina proizvoda na spoljnoj ili unutrašnjoj ambalaži, promotivnim materijalima ili dokumentima koja se odnose na dati proizvod i pakovanja proizvoda u ambalažu koja stvara pogrešan utisak o njegovom porijeklu;

- 4) radnje koja može potrošača dovesti u zabludu u pogledu stvarnog porijekla proizvoda.
- (2) Kada registrovani naziv sadrži naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se smatra generičnim, upotreba tog generičnog naziva na odgovarajućem poljoprivrednom ili prehrambenom proizvodu zaštićena je u skladu sa stavom 1 tač. 1 i 2 ovog člana.
- (3) Registrovana oznaka porijekla ili geografska oznaka ne može postati generična.
- (4) Zaštita oznaka porijekla i geografskih oznaka koje su registrovane u Evropskoj uniji ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom.

Odnos prema žigovima

Član 17

- (1) Kada su oznake porijekla ili geografske oznake registrovane u skladu sa ovim zakonom, prijava za registraciju žiga, radi zaštite u skladu sa članom 16 ovog zakona, a koje se odnose na istu kategoriju proizvoda, prijava za registraciju žiga odbiće se ako je podnijeta nakon dana podnošenja zahtjeva za registraciju oznake porijekla ili geografske oznake.
- (2) Žigovi koji su registrovani suprotno stavu 1 ovog člana, ukinuće se u skladu sa zakonom.
- (3) Žig čija je upotreba zaštićena u skladu sa članom 16 ovog zakona i koji je registrovan u dobroj vjeri prije podnošenja zahtjeva za registrovanje oznake porijekla ili geografske oznake u skladu sa ovim zakonom, može se koristiti ukoliko ne postoji osnov za njegovo ukidanje u skladu sa posebnim propisom.

Nazivi, oznake i znaci

Član 18

- (1) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je proizveden ili prerađen u skladu sa odgovarajućom specifikacijom proizvoda, na deklaraciji pored registrovanog naziva, mora da ima i vidljivu oznaku "Zaštićena oznaka porijekla" ili "ZOP", odnosno "Zaštićena geografska oznaka" ili "ZGO", uz nanošenje odgovarajućeg znaka.
- (2) Pored oznake i znaka iz stava 1 ovog člana, na deklaraciji se može nalaziti i prikaz geografskog područja porijekla, kao i tekst, grafički prikazi ili simboli koji se odnose na mjesto, region ili državu u kojoj se to geografsko područje nalazi.
- (3) Samo proizvođači ili prerađivači koji proizvode, odnosno prerađuju poljoprivredne ili prehrambene proizvode u skladu sa specifikacijom proizvoda i koji su upisani u evidencije iz člana 13 stav 2 ovog zakona, mogu na deklaraciji, reklamnoj ili drugoj dokumentaciji koja se odnosi na poljoprivredni ili prehrambeni proizvod stavljati oznake iz stava 1 ovog člana.
- (4) Znak iz stava 1 ovog člana je grafički prikaz registrovane oznake poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (5) Izgled, dimenzije znaka i način označavanja proizvoda oznakom i znakom iz st. 1 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Oznaka naziva "Garantovano tradicionalni specijalitet"

Član 19

- (1) Garantovano tradicionalni specijalitet je poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je specifičan i koji:
- 1) je rezultat načina proizvodnje, prerade ili sastava odgovarajuće tradicionalne prakse za taj proizvod ili prehrambeni proizvod; ili
 - 2) se proizvodi od sirovina ili sastojaka koji se tradicionalno koriste.
- (2) Naziv registrovanog garantovano tradicionalnog specijaliteta, mora:
- 1) biti tradicionalno korišćen za označavanje specifičnog proizvoda; ili
 - 2) opisivati tradicionalna svojstva ili posebna svojstva proizvoda.
- (3) Oznaka naziva "Garantovano tradicionalnog specijaliteta" ne može se registrovati, ukoliko se odnosi samo na tvrdnje opšte prirode koje se upotrebljavaju za određene proizvode.
- (4) Tradicionalno korišćenje proizvoda je dokazana upotreba tog proizvoda na tržištu kroz vremenski period koji pokazuje prenošenje sa generacije na generaciju u trajanju od najmanje 30 godina.
- (5) Posebna svojstva proizvoda su karakteristike ili niz karakteristika koje jasno razlikuju poljoprivredni ili prehrambeni proizvod od sličnih poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda iste kategorije, koje mogu da se

odnose na posebne karakteristike proizvoda kao što su fizičke, hemijske, mikrobiološke ili organoleptičke ili na metod proizvodnje koji proizvođač koristi ili na posebne uslove tokom njegove proizvodnje.

- (6) Posebnim svojstvom ne smatraju se prezentacije poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (7) Posebna svojstva proizvoda ne mogu se ograničiti na kvantitativan ili kvalitativan sastav ili na način proizvodnje utvrđen posebnim propisima ili standardima, osim ako su tim propisima ili standardima utvrđena posebna svojstva proizvoda.

Specifikacija garantovano tradicionalnih specijaliteta

Član 20

- (1) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvod smatraće se garantovano tradicionalnim specijalitetom, ako ispunjava uslove iz specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (2) Specifikacija iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - 1) naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda na crnogorskom ili drugom jeziku, prema potrebi;
 - 2) opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda uključujući i njegova glavna fizička, hemijska, mikrobiološka ili organoleptička svojstva;
 - 3) opis metode proizvodnje koje se proizvođači moraju pridržavati, svojstva sirovina ili sastojaka koji se koriste, prema potrebi i metodu pripreme poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda;
 - 4) bitne elemente koji određuju posebna poljoprivredna ili prehrambena svojstva proizvoda sa referentnom oznakom, prema potrebi;
 - 5) bitne elemente koji dokazuju tradicionalne karakteristike proizvoda u skladu sa članom 19 stav 4 ovog zakona;
 - 6) minimum zahtjeva i postupaka za provjeru posebnih svojstava.
- (3) Bliži sadržaj i obrazac specifikacije poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda, kao garantovano tradicionalnog specijaliteta propisuje Ministarstvo.

Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta

Član 21

- (1) Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta vodi Ministarstvo.
- (2) Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi za upis u Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta

Član 22

- (1) U Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta, može se upisati poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je proizveden upotrebom tradicionalnih sirovina ili ga karakteriše tradicionalni sastav ili način proizvodnje i/ili prerade.
- (2) Naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda može se registrovati kao garantovano tradicionalni specijalitet, ako ispunjava uslove iz člana 19 stav 4 ovog zakona i ako:
 - 1) je specifičan; ili
 - 2) izražava posebna svojstva poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (3) Naziv iz stava 2 tačka 1 ovog člana mora biti tradicionalan u skladu sa ovim zakonom ili običajem.
- (4) Naziv poljoprivredni ili prehrambeni proizvod ne može se upisati u Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta ako:
 - 1) se odnosi samo na tvrdnje opšte prirode koje se koriste za određene poljoprivredne ili prehrambene proizvode ili za proizvode utvrđene posebnim propisima;
 - 2) dovodi u zabludu, odnosno upućuje na očigledno svojstvo proizvoda ili svojstvo koje ne odgovara specifikaciji proizvoda u pogledu svojstava proizvoda.
- (5) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvod čija posebna svojstva proizilaze iz njegovog porijekla ili geografskog porijekla ne upisuju se u Registar naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta.
- (6) Proizvodi iz stava 5 ovog člana u nazivu mogu koristiti geografske izraze.

Zahtjev za upis u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta

Član 23

- (1) Zahtjev za upis u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (u daljem tekstu: zahtjev za registraciju) može podnijeti samo udruženje proizvođača i/ili prerađivača garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana zahtjev za registraciju može da podnese fizičko ili pravno lice, ako dokaže da je jedini proizvođač ili prerađivač određenog tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda.
- (3) Članovi udruženja mogu da budu poljoprivredni proizvođači ili predstavnici poljoprivrednih proizvođača koji su djelovanjem povezani sa jednom od faza lanca snabdjevanja proizvodima označenima nazivom garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (4) Udruženje proizvođača iz stava 1 ovog člana osniva se radi sprovođenja sljedećih zadataka:
 - izrade specifikacije proizvoda i podnošenja zahtjeva za registraciju;
 - preduzimanja mjere za poboljšanje rezultata garantovano tradicionalnog specijaliteta;
 - razvijanja informativne i promotivne aktivnosti namijenjene informisanju potrošača o svojstvima proizvoda;
 - preduzimanja mjera za očuvanje i poboljšanje vrijednosti proizvoda.
- (5) Udruženje iz stava 1 ovog člana može podnijeti zahtjev za registraciju samo za poljoprivredne ili prehrambene proizvode koje proizvodi ili prerađuje.
- (6) Udruženje iz stava 1 ovog člana, dužno je da vrši unutrašnju kontrolu nad proizvodnjom ili preradom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa oznakom garantovano tradicionalni specijalitet.
- (7) Zahtjev za registraciju sadrži naziv i adresu udruženja koje podnosi zahtjev za registraciju garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (8) Uz zahtjev za registraciju podnosi se:
 - 1) specifikacija iz člana 20 ovog zakona;
 - 2) naziv i adresa sertifikacionog tijela koje provjerava usaglašenost sa specifikacijom proizvoda;
 - 3) dokaz kojim se potvrđuju tradicionalne karakteristike i posebna svojstva proizvoda;
 - 4) dokument o internim pravilima, unutrašnjim kontrolama i procedurama udruženja.
- (9) Zahtjevom za registraciju može se tražiti upis u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta samo naziv jednog garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (10) Bliži sadržaj i način podnošenja zahtjeva za registraciju propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za registraciju

Član 24

- (1) Zahtjev za registraciju podnosi se Ministarstvu.
- (2) Ispunjenost uslova za registraciju naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda utvrđuje komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta na osnovu podnijetog zahtjeva i dokumentacije, koju obrazuje Ministarstvo.
- (3) Komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta vrši provjeru urednosti zahtjeva za registraciju u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za registraciju.
- (4) Ukoliko zahtjev za registraciju nije uredan, komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.
- (5) Ako podnosilac zahtjeva za registraciju u roku iz stava 4 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo, na predlog komisije za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta, rješenjem odbija zahtjev za registraciju.
- (6) Uredan zahtjev iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (7) Specifikacija iz člana 20 ovog zakona objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Prigovor na zahtjev za registraciju

Član 25

- (1) Pravno ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koje ima pravni interes, može podnijeti obrazložen prigovor na zahtjev za registraciju naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta.

- (2) Prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu u roku od 30 dana od dana objavljivanja zahtjeva za registraciju u "Službenom listu Crne Gore".
- (3) Prigovor iz stava 1 ovog člana prihvata se ako je:
 - 1) podniet u propisanom roku;
 - 2) ukazano da garantovano tradicionalni specijalitet čija se registracija zahtjevom traži ne ispunjava uslove iz čl. 19 i 23 ovog zakona;
 - 3) prigovorom ukazano da je korišćenje naziva zakonito, opštepoznato i ekonomski značajno za slične poljoprivredne ili prehrambene proizvode.
- (4) Način podnošenja prigovora iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po prigovoru za registraciju

Član 26

- (1) Komisija za sprovođenje postupka registracije garantovano tradicionalnog specijaliteta utvrđuje osnovanost prigovora iz člana 25 ovog zakona.
- (2) Ako nije podniet nijedan prigovor iz člana 25 st. 2 i 3 ovog zakona, komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta predlaže Ministarstvu donošenje rješenja o registraciji naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (3) Ako je prigovor podniet u skladu sa članom 25 st. 2 i 3 ovog zakona, komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta poziva zainteresovane strane da se dogovore.
- (4) Ukoliko zainteresovane strane ne postignu dogovor, komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta predlaže Ministarstvu prihvatanje ili odbijanje zahtjeva za registraciju, odnosno dalje postupanje po zahtjevu za registraciju, uvažavajući mišljenja podnosioca zahtjeva i podnosioca prigovora o čemu Ministarstvo donosi rješenje.
- (5) Naziv garantovano tradicionalnog specijaliteta registrovan u skladu sa st. 2 i 4 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (6) Način podnošenja prigovora i obrazac izvještaja o dogovoru iz stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Ukidanje rješenja o registraciji naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta

Član 27

- (1) Rješenje o registraciji naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta ukinuće se ako:
 - se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom garantovano tradicionalnog specijaliteta, utvrdi da proizvod ne ispunjava uslove iz specifikacije, odnosno da neće biti moguće kontinuirano obezbijediti ispunjavanje uslova iz specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta;
 - najmanje sedam godina nijedan proizvod zaštićen nazivom garantovano tradicionalnog specijaliteta nije stavljen na tržište.
- (2) Zahtjev za ukidanje rješenja iz stava 1 ovog člana, Ministarstvu može podnijeti pravno ili fizičko lice koje ima pravni interes, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.
- (3) Pravosnažno rješenje o ukidanju rješenja o registraciji naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Zabranjeno je nakon ukidanja rješenja o registraciji naziva "Garantovano tradicionalni specijalitet" koristiti naziv "Garantovano tradicionalni specijalitet".
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo briše naziv garantovano tradicionalni specijalitet iz Registra naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta.

Izmjena specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta

Član 28

- (1) Udruženje koje je podnijelo zahtjev za registraciju naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta, može zahtijevati izmjenu specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana, koji sadrži opis i razloge predloženih izmjena specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta podnosi se Ministarstvu.
- (3) Na postupak po zahtjevu iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 24 do 27 ovog zakona.

- (4) Ukoliko se zahtjevom traže manje izmjene specifikacije proizvoda, komisija za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta razmatra zahtjev bez primjene postupka iz člana 24 stav 6 i čl. 25 i 26 ovog zakona, a u slučaju da je zahtjev osnovan Ministarstvo ga objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".
- (5) Manjom izmjenom specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta ne smatra se izmjena koja:
 - se odnosi na ključna obilježja proizvoda;
 - uvodi važne promjene metoda proizvodnje;
 - uključuje promjenu naziva, ili bilo kojeg dijela naziva proizvoda.
- (6) Izmjene specifikacije iz stava 4 ovog člana objavljuju se na internet stranici Ministarstva.
- (7) Proizvođače ili prerađivače koji koriste registrovani naziv garantovano tradicionalnog specijaliteta, za koji je predložena izmjena specifikacije, Ministarstvo je dužno da obavijesti o načinu izmjene specifikacije iz stava 6 ovog člana.
- (8) Kada izmjena specifikacije podrazumijeva privremenu promjenu specifikacije, koja je rezultat obaveznih sanitarnih i fitosanitarnih mjera nadležnih državnih organa, Ministarstvo, na predlog komisije za sprovođenje postupka registracije naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta, donosi rješenje o privremenoj promjeni specifikacije.
- (9) Način podnošenja zahtjeva za izmjenu specifikacije proizvoda iz stava 1 ovog člana i obrazac obavještenja iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Oznake i znaci

Član 29

- (1) Naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda je registrovani naziv iz člana 19 stav 2 ovog zakona.
- (2) Oznaka garantovano tradicionalni specijalitet je navod "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" uz navođenje odgovarajućeg znaka.
- (3) Znak iz stava 2 ovog člana je grafički prikaz naziva registrovanog garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (4) Izgled, dimenzije znaka i način označavanja oznakom, način upotrebe oznake i znaka iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Korišćenje oznake "Garantovano tradicionalni specijalitet"

Član 30

- (1) Oznaku "Garantovano tradicionalni specijalitet" može da koristi proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji ispunjava uslove iz specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta.
- (2) Nakon upisa naziva u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta i dobijanja isprave o usaglašenosti proizvoda sa specifikacijom u skladu sa članom 63 ovog zakona, proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda može podnijeti zahtjev za upis u evidenciju korisnika oznake "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" (u daljem tekstu: evidencija) Ministarstvu.
- (3) Proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda brisaće se iz evidencije ako prestane da ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda.
- (4) Proizvođač ili prerađivač koji proizvodi, odnosno prerađuje poljoprivredne ili prehrambene proizvode u skladu sa specifikacijom garantovano tradicionalnog specijaliteta i koji je upisan u evidenciju, dužan je da pri deklarisanju ili reklamiranju ili na drugoj dokumentaciji koja se odnosi na poljoprivredni ili prehrambeni proizvod, koristi naziv, oznaku i znak "Garantovano tradicionalni specijalitet" u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Naziv proizvoda garantovano tradicionalnog specijaliteta, treba da se nalazi u istom vidnom polju sa oznakom "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" prilikom označavanja.
- (6) Sadržaj i obrazac zahtjeva za upis u evidenciju i način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Način korišćenja oznake "Garantovano tradicionalnog specijaliteta"

Član 31

- (1) Naziv garantovano tradicionalnog specijaliteta koji je upisan u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta može se koristiti samo za identifikovanje poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda, koji su proizvedeni u skladu sa specifikacijom, kao garantovano tradicionalni specijalitet, od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

- (2) Naziv garantovano tradicionalnog specijaliteta koji je upisan u Registar naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta na crnogorskom jeziku, udruženje može u specifikaciji garantovano tradicionalnog specijaliteta, navesti da deklaracija može pored naziva proizvoda na crnogorskom jeziku, sadržati i naziv na drugim jezicima da je proizvod dobijen u skladu sa tradicijom područja.

Zabrana korišćenja oznake

Član 32

- (1) Zabranjeno je korišćenje oznake "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" i znaka koji može potrošača dovesti u zabludu, kao i svaka imitacija registrovanog naziva.
- (2) Zabranjeno je registrovani naziv koristiti na način koji može potrošača dovesti u zabludu, uključujući i načine koji sugerišu da je neki poljoprivredni ili prehrambeni proizvod registrovan, kao garantovano tradicionalni specijalitet.

Isključenje primjene propisa

Član 33

Na poljoprivredne i prehrambene proizvode kao garantovano tradicionalne specijalitete u skladu sa ovim zakonom ne primjenjuju se propisi kojima se uređuje intelektualna svojina.

Međunarodna registracija

Član 34

- (1) Međunarodna registracija oznaka porijekla, geografskih oznaka i naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta sprovodi se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.
- (2) Zahtjev za međunarodnu registraciju oznaka porijekla, geografskih oznaka i naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta podnosi se prvo nadležnom organu Crne Gore.

Oznaka "Viši kvalitet"

Član 35

- (1) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvod može se označiti oznakom "Viši kvalitet" ako se prema svojim specifičnim svojstvima izdvaja u pogledu kvaliteta od drugih poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda iste kategorije.
- (2) Karakteristike poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda sa oznakom "Višeg kvaliteta" određuju se prema sastavu, organoleptičkim, fizičko-hemijskim osobinama i metodama proizvodnje ili prerade.

Specifikacija proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet"

Član 36

- (1) Poljoprivredni ili prehrambeni proizvod može se označiti oznakom "Viši kvalitet", ako ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet".
- (2) Specifikacija iz stava 1 ovog člana sadrži:
- naziv poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda;
 - opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, uključujući, opis sirovine u pogledu osnovnih fizičkih, hemijskih, mikrobioloških ili organoleptičkih karakteristika tog proizvoda;
 - dokaz da poljoprivredni ili prehrambeni proizvod prema svojim karakteristikama odstupa od sličnog proizvoda iste kategorije poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u pogledu propisanog kvaliteta;
 - opis metode proizvodnje ili prerade koje se proizvođač mora pridržavati uključujući prirodu i svojstva sirovina ili sastojaka koji se koriste i metode proizvodnje ili prerade poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, prema potrebi;
 - bitne elemente koji određuju posebna svojstva proizvoda i kada je potrebno referentnu osnovu;
 - specifične zahtjeve za označavanje poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda;
 - naziv i sjedište sertifikacionog tijela koje provjerava usaglašenost proizvoda sa specifikacijom;
 - minimum zahtjeva i postupaka za provjeru odstupanja u pogledu kvaliteta.
- (3) Bliži sadržaj i obrazac specifikacije proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet" propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet"

Član 37

- (1) Zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet" može podnijeti udruženje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, fizičko lice, privredno društvo ili preduzetnik koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.
- (2) Udruženje iz stava 1 ovog člana, može podnijeti zahtjev za registraciju samo za poljoprivredne ili prehrambene proizvode koje proizvodi ili prerađuje.
- (3) Poljoprivredni proizvođač ili prerađivač iz stava 1 ovog člana, dužan je da vrši unutrašnju kontrolu nad proizvodnjom ili preradom poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet".
- (4) Zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet" podnosi se Ministarstvu.
- (5) Zahtjev za registraciju sadrži naziv i adresu podnosioca zahtjeva koje podnosi zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet".
- (6) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:
 - proizvođaču (naziv, sjedište, odnosno ime i adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj, šifra djelatnosti i kontakt podatke);
 - odgovornom licu (ime i prezime, odnosno ime i adresa i jedinstveni matični broj);
 - vrsti i kategoriji proizvoda;
 - odstupanju u pogledu kvaliteta.
- (7) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se sljedeća dokumentacija:
 - dokaz o upisu u odgovarajući registar poljoprivrednih proizvođača;
 - statut ili drugi dokument o osnivanju, ako zahtjev podnosi pravno lice ili udruženje;
 - specifikaciju za viši kvalitet;
 - procedure o vršenju interne kontrole;
 - dokaz o odstupanju u pogledu kvaliteta.
- (8) Zahtjevom za registraciju može se tražiti registracija samo jednog proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet".
- (9) Način podnošenja zahtjeva iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za registraciju

Član 38

- (1) Ispunjenost uslova za registraciju oznake "Viši kvalitet" utvrđuje komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet" na osnovu podnijetog zahtjeva i dokumentacije.
- (2) Komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet", vrši provjeru urednosti zahtjeva za registraciju u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.
- (3) Za uredan zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet" komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet" predlaže Ministarstvu donošenje rješenja o prihvatanju zahtjeva.
- (4) Ukoliko zahtjev za registraciju nije uredan, komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet" obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.
- (5) Ako podnosilac zahtjeva za registraciju u roku iz stava 4 ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke, Ministarstvo, na predlog komisije za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet", rješenjem odbija zahtjev za registraciju.
- (6) Uredan zahtjev iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Prigovor na zahtjev za registraciju

Član 39

- (1) Pravno ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koje ima pravni interes, može podnijeti obrazložen prigovor na zahtjev za registraciju oznake "Viši kvalitet".
- (2) Prigovor iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja zahtjeva za registraciju u "Službenom listu Crne Gore".

- (3) Komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet" utvrđuje osnovanost prigovora iz stava 2 ovog člana.

Korišćenje oznake "Viši kvalitet" i evidencija ovlašćenih korisnika

Član 40

- (1) Registrovanu oznaku "Viši kvalitet" može da koristi proizvođač ili prerađivač poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda na osnovu rješenja o registraciji oznake "Viši kvalitet" i nakon sprovedenog postupka ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa specifikacijom u skladu sa članom 63 ovog zakona.
- (2) Proizvođač ili prerađivač iz stava 1 ovog člana je ovlašćeni korisnik oznake "Viši kvalitet" (u daljem tekstu: ovlašćeni korisnik).
- (3) Ovlašćeni korisnik se upisuje u evidenciju korisnika koju vodi Ministarstvo.
- (4) Sadržaj i način vođenja evidencije ovlašćenih korisnika propisuje Ministarstvo.

Izmjena specifikacije za oznaku "Viši kvalitet"

Član 41

- (1) Ovlašćeni korisnik može podnijeti zahtjev za dobijanje odobrenja za izmjenu specifikacije.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu i mora da sadrži opis predloženih izmjena specifikacije i njihovu opravdanost, kao i promijenjenu specifikaciju proizvoda.
- (3) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se izmijenjena specifikacija proizvoda.
- (4) Po prijemu zahtjeva za izmjenu specifikacije za oznaku "Viši kvalitet", Ministarstvo, odnosno komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet", provjerava urednost i opravdanost zahtjeva u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (5) Na osnovu urednog i opravdanog zahtjeva za izmjenu specifikacije, komisija za sprovođenje postupka registracije oznake "Viši kvalitet", daje predlog za donošenje rješenja o odobravanju izmjene specifikacije i potvrđuje izmijenjenu specifikaciju.
- (6) Obrazac i način podnošenja zahtjeva za izmjenu specifikacije propisuje Ministarstvo.

Ukidanje rješenja o registraciji

Član 42

- (1) Rješenje o registraciji oznake "Viši kvalitet" ukinuće se ako se u postupku ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom proizvoda utvrdi da proizvod ne ispunjava uslove iz specifikacije, odnosno da se neće obezbijediti kontinuirano ispunjavanje uslova iz specifikacije proizvoda i kada najmanje pet godina nijedan proizvod zaštićen oznakom "Viši kvalitet" nije stavljen na tržište.
- (2) Zahtjev za ukidanje rješenja iz stava 1 ovog člana Ministarstvu može podnijeti fizičko ili pravno lice koje ima pravni interes, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.
- (3) Pravosnažno rješenje o ukidanju rješenja o registraciji oznake "Viši kvalitet" objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".
- (4) Zabranjeno je nakon ukidanja rješenja o registraciji oznake "Viši kvalitet" koristiti oznaku "Viši kvalitet".
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana Ministarstvo briše registrovanu oznaku "Viši kvalitet" iz registra iz člana 43 ovog zakona.
- (6) Obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar oznaka "Viši kvalitet"

Član 43

- (1) Na osnovu rješenja o registraciji oznake "Viši kvalitet" iz člana 38 stav 3 ovog zakona, registrovana oznaka "Viši kvalitet" upisuje se u registar oznaka "Viši kvalitet".
- (2) Sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Način označavanja proizvoda

Član 44

- (1) Oznaka za proizvod viši kvalitet je "Viši kvalitet" uz nanošenje odgovarajućeg znaka.

- (2) Znak iz stava 1 ovog člana je grafički prikaz registrovanog proizvoda "Viši kvalitet".
- (3) Oznaka "Viši kvalitet" treba da se nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda.
- (4) Izgled, dimenzije, sadržaj, tehničke karakteristike znaka iz stava 1 ovog člana i način označavanja proizvoda propisuje Ministarstvo.

Troškovi

Član 45

- (1) Troškove rada stručnih komisija za registraciju oznake porijekla, geografske oznake, naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta i oznake "Viši kvalitet", plaća podnosilac zahtjeva.
- (2) Naknadu iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Oznaka "Planinski proizvod"

Član 46

- (1) Oznaka "Planinski proizvod" može se koristiti za označavanje poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda na osnovu odobrenja Ministarstva.
- (2) Oznaka "Planinski proizvod" može se koristiti za označavanje poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda za čiju se proizvodnju koriste sirovine i hrana za životinje pretežno iz planinskih oblasti.
- (3) Oznaka iz stava 1 ovog člana može se koristiti za prerađene proizvode, ako se prerada tih proizvoda odvija u planinskim područjima.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, prerada proizvoda može se vršiti i izvan planinskih područja ukoliko udaljenost tih područja ne prelazi 30 kilometara i to: prerada mlijeka i mliječnih proizvoda, klanje životinja, rezanje i otkoštavanje trupova i cijedenje maslinovog ulja.
- (5) Planinska područja su područja u kojima je korišćenje zemljišta ograničeno zbog:
 - klimatskih uslova koji znatno smanjuju sezonu uzgoja;
 - postojanja većih uzbrdica na nižim visinama i ograničene upotrebe mehanizacije i opreme.
- (6) Oznaka "Planinski proizvod" može se koristiti za poljoprivredne i/ili prehrambene proizvode koji potiču sa planinskih područja koja ispunjavaju sljedeće uslove:
 - čija je prosječna nadmorska visina najmanje 700 m; ili
 - prosječan nagib najmanje 20%, a najmanje 50% površine pod nagibom mora da ima nagib 20%, (vodne površine se ne računaju); ili
 - prosječna nadmorska visina najmanje 500 m i prosječni nagib najmanje 15%.

Izdavanje odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod"

Član 47

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" za poljoprivredne i/ili prehrambene proizvode izdaje Ministarstvo na osnovu podnijetog zahtjeva za korišćenje oznake "Planinski proizvod".
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može podnijeti fizičko lice, privredno društvo ili preduzetnik koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.
- (3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana može podnijeti i udruženje poljoprivrednih proizvođača i/ili prerađivača.
- (4) Zahtjev iz stava 2 ovog člana sadrži podatke o:
 - proizvođaču (naziv, sjedište, odnosno ime i adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj, šifra djelatnosti i kontakt podatke);
 - odgovornom licu (ime i prezime, odnosno ime i adresa i jedinstveni matični broj);
 - vrsti i kategoriji proizvoda;
 - opisu poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, uključujući opis sirovine u pogledu osnovnih fizičkih, hemijskih, mikrobioloških ili organoleptičkih karakteristika tog proizvoda;
 - opisu metode proizvodnje ili prerade.
- (5) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se sljedeća dokumentacija:
 - statut o osnivanju, ukoliko zahtjev podnosi udruženje proizvođača;

- dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 46 i čl. 52 do 55 ovog zakona, za proizvode sa oznakom "Planinski proizvod".

(6) Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod"

Član 48

- (1) Nakon prijema zahtjeva za odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod", Ministarstvo vrši kontrolu na licu mjesta i utvrđuje da li je zahtjev uredan u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (2) Ukoliko zahtjev za odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" nije uredan, Ministarstvo obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.
- (3) Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni utvrđene nedostatke u roku iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo odbija zahtjev za izdavanje odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod".
- (4) Odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" izdaje Ministarstvo podnosiocu zahtjeva koji ispunjava uslove za korišćenje oznake "Planinski proizvod".
- (5) Lista poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koju je izdato odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Evidencija korisnika oznake "Planinski proizvod"

Član 49

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" upisuje se u evidenciju korisnika oznake "Planinski proizvod".
- (2) Evidenciju iz stava 1 ovog člana vodi Ministarstvo.
- (3) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ukidanje odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod"

Član 50

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Planinski proizvod" ukinuće se ako se utvrdi da poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvod ne ispunjava uslove iz člana 46 i čl. 52 do 55 ovog zakona i kada najmanje pet godina nijedan proizvod zaštićen oznakom "Planinski proizvod" nije stavljen na tržište.
- (2) Zahtjev za ukidanje odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod" Ministarstvu može podnijeti fizičko ili pravno lice koje ima pravni interes, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.
- (3) Rješenje o ukidanju odobrenja o korišćenju oznake "Planinski proizvod" objavljuje se na internet stranici Ministarstva.
- (4) Zabranjeno je nakon ukidanja odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod" koristiti oznaku "Planinski proizvod".
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 2 ovog člana, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi brisaće se iz liste iz člana 48 stav 5 ovog zakona i evidencije korisnika oznake planinski proizvod.

Upotreba oznake "Planinski proizvod"

Član 51

- (1) Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi za koje je izdato odobrenje za korišćenje oznake planinski proizvod označavaju se oznakom "Planinski proizvod" i znakom koji predstavlja grafički prikaz te oznake.
- (2) Oznaka "Planinski proizvod" treba da se nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda.
- (3) Izgled, dimenzije, sadržaj tehničke karakteristike znaka iz stava 1 ovog člana i način označavanja proizvoda propisuje Ministarstvo.

Proizvodi životinjskog porijekla

Član 52

- (1) Oznakom "Planinski proizvod" mogu se označavati proizvodi dobijeni od životinja koje su najmanje posljednje dvije trećine svog života uzgajane na planinskim područjima i ako se prerađuju na tim područjima.

- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana oznaka "Planinski proizvod" može se koristiti za proizvode dobijene od životinja koje se sezonski premještaju i koje su uzgajane najmanje jednu četvrtinu svog života u sezonskoj ispaši na pašnjacima na planinskim područjima.
- (3) Hrana za životinje iz stava 1 ovog člana, treba da potiče pretežno iz planinskih područja, a udio hrane za životinje koji se ne može proizvesti na planinskim područjima na godišnjem nivou, ne smije da prelazi 50 % suve materije, a za preživare 40 %.
- (4) Udio hrane iz stava 3 ovog člana za svinje, ne smije da prelazi 75 % suve materije godišnje.
- (5) Odredba stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na životinje koje se sezonski premještaju.

Proizvodi pčelarstva

Član 53

Oznakom "Planinski proizvod" mogu se označavati proizvodi pčelarstva, ako su pčele sakupile nektar i polen na planinskim područjima, s tim da šećer kojim se pčele hrane ne mora da potiče sa planinskih područja.

Proizvodi biljnog porijekla

Član 54

Oznakom "Planinski proizvod" mogu se označavati proizvodi biljnog porijekla, samo ako je bilje uzgojeno na planinskim područjima.

Sastojci

Član 55

Sastojci koji se upotrebljavaju u proizvodima iz člana 52 ovog zakona mogu da potiču sa mjesta izvan planinskih područja, pod uslovom da više od 50 % ukupne težine sastojaka su:

- proizvodi koji nijesu navedeni u članu 3 ovog zakona;
- začinsko bilje, začini i šećer.

Oznaka "Sa moje farme"

Član 56

- (1) Označavanje poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda oznakom "Sa moje farme" može se koristiti samo na osnovu odobrenja Ministarstva.
- (2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se samo za poljoprivredne i prehrambene proizvode ako:
- su proizvedeni na istoj farmi;
 - su sirovine od kojih se proizvode ili prerađuju poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvodi proizvedene na istoj farmi;
 - je proizvođač - vlasnik farme i prodavac proizvoda do krajnjeg potrošača.
- (3) Izuzetno od stava 2 alineja 1 ovog člana prerada proizvoda može se obavljati i izvan farme i to:
- klanje, rasijecanje i otkošćavanje;
 - priprema proizvoda od mesa;
 - cijedenje;
 - mljevenje;
 - dimljenje;
 - pasterizacija;
 - proizvodnja proizvoda od pčelarstva.
- (4) U slučaju proizvoda od životinja, životinje moraju da provedu najmanje dvije trećine života na istoj farmi, a u slučaju sezonskog seljenja životinja period sezonskog seljenja uračunava se u period obračuna.
- (5) Izuzetno od stava 2 alineja 2 ovog člana, sirovine koje nijesu proizvedene na farmi, mogu se upotrebljavati kao dodaci proizvodu ako njihova masa ne prelazi 15% od ukupnih sastojaka tog proizvoda, osim šećera koji se može upotrebljavati u potrebnim količinama.

Izdavanje odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme"

Član 57

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Sa moje farme" za označavanje poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda izdaje Ministarstvo na osnovu podnjetog zahtjeva.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana može podnijeti fizičko lice, privredno društvo ili preduzetnik koje je upisano u odgovarajući registar za obavljanje poljoprivredne proizvodnje.
- (3) Privredno društvo iz stava 2 ovog člana može podnijeti zahtjev za korišćenje oznake "Sa moje farme" pod uslovom da ima manje od tri zaposlena i da promet na godišnjem nivou ne prelazi 200.000,00 eura.
- (4) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o:
 - 1) proizvođaču (naziv, sjedište, odnosno ime i adresa, jedinstveni matični broj, poreski broj, šifra djelatnosti i kontakt podatke);
 - 2) odgovornom licu (ime i prezime, odnosno ime i adresa i jedinstveni matični broj);
 - 3) vrsti i kategoriji proizvoda;
 - 4) opisu poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, uključujući, opis sirovine u pogledu osnovnih fizičkih, hemijskih, mikrobioloških ili organoleptičkih karakteristika tog proizvoda;
 - 5) opisu metode proizvodnje ili prerade.
- (5) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 56 ovog zakona.
- (6) Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme"

Član 58

- (1) Nakon prijema zahtjeva za korišćenje oznake "Sa moje farme", Ministarstvo vrši kontrolu na licu mjesta i utvrđuje da li je zahtjev uredan, u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (2) Ukoliko zahtjev za odobrenje oznake iz stava 1 ovog člana nije uredan, Ministarstvo obavještava podnosioca zahtjeva da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.
- (3) Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni utvrđene nedostatke u roku iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo odbija zahtjev za korišćenje oznake.
- (4) Odobrenje za korišćenje oznake "Sa moje farme" izdaje Ministarstvo podnosiocu zahtjeva koji ispunjava uslove za korišćenje oznake "Sa moje farme".
- (5) Lista poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda za koju je izdato odobrenje za korišćenje oznake "Sa moje farme" objavljuje se na internet stranici Ministarstva.

Evidencija korisnika oznake "Sa moje farme"

Član 59

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Sa moje farme" upisuje se u evidenciju korisnika oznake.
- (2) Evidenciju iz stava 1 ovog člana vodi Ministarstvo.
- (3) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ukidanje odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme"

Član 60

- (1) Odobrenje za korišćenje oznake "Sa moje farme" ukinuće se ako se utvrdi da poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvod ne ispunjava uslove iz člana 56 ovog zakona.
- (2) Zahtjev za ukidanje odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme" Ministarstvu može podnijeti fizičko ili pravno lice koje ima pravni interes, sa navođenjem razloga za ukidanje rješenja.
- (3) Rješenje o ukidanju odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme" objavljuje se na internet stranici Ministarstva.
- (4) Zabranjeno je nakon ukidanja odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme" koristiti oznaku "Sa moje farme".
- (5) Na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi brisaće se sa liste iz člana 58 ovog zakona i evidencije korisnika oznake.

Oznake i znaci

Član 61

- (1) Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi označavaju se oznakom "Sa moje farme" i znakom koji predstavlja grafički prikaz te oznake.
- (2) Oznaka "Sa moje farme" treba da se nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda.
- (3) Izgled, dimenzije, sadržaj, tehničke karakteristike znaka iz stava 1 ovog člana i način označavanja proizvoda propisuje Ministarstvo.

III. OCJENJIVANJE USAGLAŠENOSTI

Sertifikaciono tijelo

Član 62

- (1) Ocjenjivanje usaglašenosti poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda sa specifikacijom, vrši se nakon donošenja rješenja o upisu u registar oznake porijekla, geografske oznake, naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta i oznake "Viši kvalitet".
- (2) Ocjenjivanje usaglašenosti sa specifikacijom iz stava 1 ovog člana, vrši sertifikaciono tijelo koje ovlasti Ministarstvo.
- (3) Ovlašćenje iz stava 2 ovog člana izdaje se sertifikacionom tijelu koje:
 - je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore;
 - je akreditovano u skladu sa standardom MEST EN ISO/IEC 17065 - "Ocjena usklađenosti - Zahtjevi za tijela koja sertifikuju proizvode, postupke i usluge";
 - ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti i stručnog kadra.
- (4) Spisak ovlašćenih sertifikacionih tijela objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Postupak ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom

Član 63

- (1) Postupak ocjenjivanja usaglašenosti poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda sa specifikacijom započinje podnošenjem zahtjeva sertifikacionom tijelu.
- (2) Ukoliko se postupkom ocjenjivanja usaglašenosti utvrdi da su poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvodi usaglašeni sa specifikacijom, sertifikaciono tijelo izdaje ispravu o usaglašenosti poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda koju dostavlja podnosiocu zahtjeva i Ministarstvu.
- (3) Ako sertifikaciono tijelo utvrdi značajne neusaglašenosti sa specifikacijom poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda, dužno je da u roku od 30 dana od izvršene kontrole o tome obavijesti Ministarstvo.
- (4) Obavještenje iz stava 3 ovog člana, mora da sadrži stepen neusaglašenosti i mjere koje treba preduzeti, radi otklanjanja neusaglašenosti.
- (5) Sertifikaciono tijelo dužno je da dostavlja Ministarstvu godišnje izvještaj o ocjenama usaglašenosti poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda sa specifikacijom najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu.
- (6) Troškove ocjenjivanja usaglašenosti sa specifikacijom plaća podnosilac zahtjeva.
- (7) Ocjenjivanje usaglašenosti poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda sa specifikacijom vrši se na osnovu plana kontrole sertifikacionog tijela.
- (8) Bliži postupak nadzora nad ovlašćenim sertifikacionim tijelom i način dostavljanja podataka, kao i obrazac izvještaja iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Organizacija službenih kontrola

Član 63a

- (1) Službene kontrole obuhvataju: inspeksijski nadzor, monitoring, provjeru ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom, reviziju, uzimanje uzoraka i laboratorijska ispitivanja.
- (2) Službene kontrole nad sprovođenjem ovog zakona koje se odnose na monitoring, provjeru ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom, reviziju i uzimanje uzoraka radi laboratorijskog ispitivanja vrši Uprava.
- (3) Službene kontrole koje se odnose na inspeksijski nadzor vrši Ministarstvo preko poljoprivrednih inspektora i Uprava preko inspektora za hranu, službenih veterinarara na granici i graničnih fitosanitarnih inspektora.

(4) Uprava je dužna da:

- obezbijedi da se službene kontrole vrše nad proizvodima označenim šemama kvaliteta u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije;
- obezbijedi da se službene kontrole vrše nad svim sirovinama i gotovim proizvodom kako je definisano usvojenom Specifikacijom proizvoda, u svim fazama proizvodnje i/ili prerade i/ili distribucije;
- obezbijedi da se službene kontrole vrše nad opremom, prevoznim sredstvima, prostorijama, odnosno objektima;
- primijeni pripremljene planove za hitne slučajeve, po potrebi;
- obezbijedi nepristrasnost, kvalitetno vršenje i dosljednost vršenja službenih kontrola na svim nivoima;
- vrši kontrolu primjene postupaka koji se zasnivaju na principima analize opasnosti i kritičnim kontrolnim tačkama - Hazard Analysis and Critical Control Point (u daljem tekstu: HACCP) i dobre poljoprivredne prakse;
- obezbijedi efikasnu koordinaciju i saradnju za sprovođenje službenih kontrola;
- uspostavi sistem službenih kontrola pri uvozu;
- obezbijedi finansijska sredstva za vršenje službenih kontrola;
- preduzima upravne mjere i radnje u skladu sa ovim zakonom;
- sarađuje sa Evropskom komisijom; i
- vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

Sprovođenje službenih kontrola**Član 63b**

(1) Redovne službene kontrole nad proizodačem i/ili grupom proizodača sertifikovanih nekom od šema kvaliteta vrše se na osnovu rizika i sa odgovarajućom učestalošću, uzimajući u obzir:

1) utvrđene rizike povezane sa:

- brojem proizodača unutar udruženja;
- usvojenom Specifikacijom proizvoda za određenu registrovanu šemu kvaliteta;
- aktivnostima u vezi sa usvojenim planom internih kontrola koje preduzimaju grupe proizodača;
- mjestom obavljanja djelatnosti, granice proizvodnje kada su u pitanju geografske oznake ili oznake porijekla, njihova usaglašenost sa usvojenom Specifikacijom proizvoda; i
- korišćenjem oznaka i njihovoj prezentaciji, koje mogu da utiču na reputaciju šema kvaliteta;

2) informacije koje mogu da dovedu potrošača u zabludu u pogledu vrste, identiteta, svojstava, sastava, količine, roka trajanja, države ili mjesta porijekla šema kvaliteta, kao i načina proizvodnje;

3) podatke o prethodno izvršenim kontrolama i njihovu usaglašenost sa ovim zakonom;

4) pouzdanost i rezultate kontrola radi provjere usaglašenosti sa ovim zakonom; i

5) druge informacije koje mogu ukazivati na neusaglašenost sa ovim zakonom.

(2) Službene kontrole sprovode se redovno, sa odgovarajućom učestalošću, na osnovu analize rizika.

(3) Službene kontrole sprovode se bez prethodne najave, osim u slučaju sprovođenja revizije kada je neophodno prethodno obavijestiti proizodača ili udruženje proizodača, a mogu da se sprovode i ad hoc (ad hoc).

(4) Službene kontrole za proizvode označene šemama kvaliteta, vrše se na isti način u slučaju izvoza, prilikom stavljanja u promet na teritoriji Crne Gore i prilikom uvoza u Crnu Goru.

Procedure službenih kontrola**Član 63c**

(1) Službene kontrole vrše se prema procedurama koje sadrže uputstva za nadležne inspektore koji sprovode službene kontrole.

(2) Procedure iz stava 1 ovog člana obuhvataju:

- organizaciju sprovođenja službenih kontrola;
- ciljeve koje treba postići;
- zadatke, odgovornosti i obaveze nadležnih inspektora;
- postupak uzimanja uzoraka, metode i kontrolne tehnike, tumačenje rezultata i odluke koje iz njih proizlaze;

- mjere koje se preduzimaju nakon izvršenih službenih kontrola;
 - provjeru pogodnosti metoda uzimanja uzoraka, načina ispitivanja i testova otkrivanja; i
 - druge aktivnosti potrebne za efikasno sprovođenje službenih kontrola.
- (3) Efikasnost službenih kontrola Uprava utvrđuje revizijom, radi preduzimanja korektivnih mjera i ažuriranja procedura iz stava 1 ovog člana, po potrebi.
- (4) Uprava može donijeti uputstva i instrukcije za službene kontrole:
- za sprovođenje i primjenu HACCP-a;
 - za druge sisteme kontrole koji su uspostavljeni od strane proizvođača i/ili udruženja radi efikasnijeg ispunjavanja propisanih zahtjeva; i
 - mikrobiološkoj, fizičkoj i hemijskoj bezbjednosti hrane i hrane za životinje.
- (5) Nadležni inspektor koji sprovodi službenu kontrolu sačinjava zapisnik o izvršenoj službenoj kontroli koji sadrži predmet i cilj službene kontrole, primijenjenu tehniku, odnosno metodu kontrole, rezultat službene kontrole i po potrebi radnje i mjere koje je proizvođač i/ili udruženje šeme kvaliteta dužno da preduzme u slučaju utvrđivanja neusaglašenosti.
- (6) Zapisnik iz stava 5 ovog člana sačinjava se u tri primjerka, od kojih se jedan primjerak uručuje proizvođaču i/ili udruženju šeme kvaliteta i koji potpisuje nadležni inspektor i proizvođaču i/ili udruženju šeme kvaliteta.
- (7) Procedure iz stava 1 ovog člana donosi Uprava.

IV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 64

Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, preko poljoprivrednog inspektora i inspektora za hranu i tržišni inspektor.

Ovlašćenja inspektora

Član 65

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor, poljoprivredni inspektor i inspektor za hranu imaju i ovlašćenja da:

- 1) provjeravaju vođenje registara i evidencija u skladu sa ovim zakonom;
- 2) provjeravaju ispunjenost uslova za upis proizvođača/udruženja u registre i evidencije u skladu sa ovim zakonom;
- 3) provjeravaju korišćenje registrovanih oznaka i naziva, u proizvodnji i prometu, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) nadziru rad ovlašćenih sertifikacionih tijela u primjeni ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, provjeravaju ispunjenost uslova za vršenje poslova ocjenjivanja usaglašenosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa specifikacijom proizvoda;
- 5) uzima uzorke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz specifikacije proizvoda;
- 6) predlaže Ministarstvu brisanje proizvođača i prerađivača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz odgovarajućih evidencija, ako utvrdi da njihovi proizvodi ne ispunjavaju uslove iz specifikacije;
- 7) provjeravaju stavljanje u promet proizvoda označenih u skladu sa ovim zakonom;
- 8) obavještavaju druge nadležne organe ako utvrde da je prekršen zakon ili drugi propisi čija je primjena u nadležnosti tih organa;
- 9) provjerava i druge uslove propisane ovim zakonom.

Upravne mjere i radnje poljoprivrednog inspektora

Član 66

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspeksijski nadzor, poljoprivredni inspektor je obavezan da preduzme i sljedeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani korišćenje registrovane oznake porijekla, geografske oznake ili naziva garantovano tradicionalnog specijaliteta koje nijesu upisane u registar;
- 2) zabrani korišćenje oznaka proizvođačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji nijesu upisani u odgovarajuće evidencije korisnika oznaka;

- 3) zabrani stavljanje u promet poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa registrovanom oznakom, odnosno nazivom koji ne ispunjavaju uslove iz specifikacije proizvoda;
- 4) zabrani stavljanje u promet poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa registrovanom oznakom kada utvrdi da nijesu deklarirani u skladu sa ovim zakonom;
- 4a) zabrani rad proizvođača/udruženja koje je prestalo da ispunjava uslove propisane ovim zakonom;
- 5) odredi i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 67

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) koristi registrovanu oznaku porijekla ili geografsku oznaku, a proizvod ne ispunjava uslove iz odgovarajuće specifikacije (član 13 stav 1);
- 2) koristi oznaku porijekla, odnosno geografsku oznaku nakon ukidanja rješenja o registraciji oznake porijekla, odnosno geografske oznake (član 15 stav 4);
- 3) na deklaraciji poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je proizveden ili prerađen u skladu sa odgovarajućom specifikacijom proizvoda, pored registrovanog naziva nema i vidljivu oznaku "Zaštićena oznaka porijekla" ili "ZOP", odnosno "Zaštićena geografska oznaka " ili "ZGO", uz nanošenje odgovarajućeg znaka (član 18 stav 1);
- 4) na deklaraciji, reklamnoj ili drugoj dokumentaciji koja se odnosi na poljoprivredni ili prehrambeni proizvod stavlja oznake iz člana 18 stav 1 ovog zakona a ne proizvodi, odnosno ne prerađuje poljoprivredne ili prehrambene proizvode u skladu sa specifikacijom proizvoda i nije upisano u evidencije iz člana 13 stav 2 ovog zakona (član 18 stav 3);
- 5) koristi naziv "Garantovano tradicionalni specijalitet", nakon ukidanja rješenja o registraciji naziva "Garantovano tradicionalni specijalitet" (član 27 stav 4);
- 6) koristi oznaku "Garantovano tradicionalni specijalitet" za proizvod koji ne ispunjava uslove iz specifikacije garantovano tradicionalnog specijaliteta (član 30 stav 1);
- 7) proizvodi, odnosno prerađuje poljoprivredne ili prehrambene proizvode u skladu sa specifikacijom garantovano tradicionalnog specijaliteta i koji je upisan u evidenciju, a pri deklarisanju ili reklamiranju ili na drugoj dokumentaciji koja se odnosi na poljoprivredni ili prehrambeni proizvod ne koristi naziv, oznaku i znak "Garantovano tradicionalni specijalitet", u skladu sa ovim zakonom (član 30 stav 4);
- 8) se naziv proizvoda garantovano tradicionalnog specijaliteta prilikom označavanja ne nalazi u istom vidnom polju sa oznakom "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" (član 30 stav 5);
- 9) koristi oznaku "Garantovano tradicionalni specijalitet" ili "GTS" i znak koji može potrošača dovesti u zabludu, kao i ako koristi svaku imitaciju registrovanog naziva (član 32 stav 1);
- 10) koristi registrovani naziv na način koji može potrošača dovesti u zabludu, uključujući i načine koji sugerišu da je neki poljoprivredni ili prehrambeni proizvod registrovan kao garantovano tradicionalni specijalitet (član 32 stav 2);
- 11) označi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod oznakom "Viši kvalitet", a ne ispunjava uslove iz specifikacije proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet" (član 36 stav 1);
- 12) ne vrši unutrašnju kontrolu nad proizvodnjom ili preradom poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda sa oznakom "Viši kvalitet" (član 37 stav 3);
- 13) koristi registrovanu oznaku "Viši kvalitet" proizvoda bez rješenja o registraciji oznake viši kvalitet i bez sprovedenog postupka ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa specifikacijom u skladu sa članom 63 ovog zakona (član 40 stav 1);
- 14) koristi oznaku "Viši kvalitet" nakon ukidanja rješenja o registraciji oznake "Viši kvalitet" (član 42 stav 4);
- 15) se oznaka "Viši kvalitet" ne nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda (član 44 stav 3);
- 16) koristi oznaku "Planinski proizvod" za označavanje poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda bez odobrenja Ministarstva (član 46 stav 1);
- 17) koristi oznaku "Planinski proizvod" nakon ukidanja odobrenja za korišćenje oznake "Planinski proizvod" (član 50 stav 4);
- 18) se oznaka "Planinski proizvod" ne nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda (član 51 stav 2);

- 19) označava poljoprivredne i/ili prehrambene proizvode oznakom "Sa moje farme" bez odobrenja Ministarstva (član 56 stav 1);
 - 20) koristi oznaku "Sa moje farme" nakon ukidanja odobrenja za korišćenje oznake "Sa moje farme" (član 60 stav 4);
 - 21) se oznaka "Sa moje farme" ne nalazi u istom vidnom polju kao kategorija i vrsta proizvoda (član 61 stav 2).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura.
 - (3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 11 do 21 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 6.000 eura.
 - (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 1.000 eura.
 - (5) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, osim novčane kazne, pravnom i fizičkom licu, može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.
 - (6) Za prekršaj iz stava 1 tač. 11 do 21 ovog člana, osim novčane kazne, preduzetniku, može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 68

- (1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Službeni list CG", br. 18/11 i 52/16).

Registracija šema kvaliteta

Član 69

Oznake porijekla, geografske oznake i naziva garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje su registrovane do stupanja na snagu ovoga zakona upisaće se u registar iz čl. 12 i 21 ovog zakona.

Vršenje poslova ocjene usaglašenosti

Član 70

Do akreditacije sertifikacionog tijela u skladu sa članom 62 ovog zakona, poslove ocjenjivanja usaglašenosti poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda sa specifikacijom, vršiće najduže godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, sertifikaciono tijelo koje je u postupku akreditacije i koje ovlasti Ministarstvo.

Prestanak važenja

Član 71

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Službeni list CG", br. 18/11 i 52/16).

Stupanje na snagu

Član 72

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".